

2. 8. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zásadní novela exekučního řádu na obzoru

Je to již bezmála pět let, co nabyl účinnosti exekuční řád. Tato právní norma byla laickou i odbornou veřejností očekávána s velkým napětím, neboť jejím základním smyslem a účelem mělo být zefektivnění v té době poměrně těžkopádného a zdlouhavého výkonu rozhodnutí (exekuce) zejména v oblasti vymáhání peněžitých plnění. Tohoto cíle mělo být dosaženo především díky odlišným principům, na kterých je exekuční řád vystavěn.

Za průběh exekuce dle exekučního řádu totiž na rozdíl od soudního výkonu rozhodnutí není principiálně odpovědný samotný oprávněný, který v exekučním řízení již není povinen sám zjišťovat majetek povinného a navrhnout rozsah a způsoby postižení tohoto majetku. Plnou odpovědnost za řádné provádění exekučního řízení má exekutor, který je hmotně zainteresován na úspěšném provedení exekuce.

Zdá se však, že po několika letech aplikace exekučního řádu sílí v odborných kruzích hlasy po provedení rozsáhlejší novely právní úpravy exekučního řízení. Hlavním impulzem pro provedení změn v exekučním řádu je údajně především přílišná komplikovanost a nejasnost stávající právní úpravy, která nadbytečně zatěžuje exekuční soudy prvního i druhého stupně a způsobuje tak průtahy v jednotlivých exekučních řízeních.

Ministerstvo spravedlnosti tak ve spolupráci s Exekutorskou komorou začalo intenzivně pracovat na legislativních podkladech tzv. střednědobé novely exekučního řádu.

Byť je legislativní proces na novele exekučního řádu teprve na samém počátku, již nyní lze najít v návrhu věcného záměru novely některé teze, které bezesporu zasluhují širší odbornou diskuzi jdoucí nad rámec diskuse uvnitř legislativní komise, která byla pro tento účel na Ministerstvu spravedlnosti ustavena.

Za jeden z neklíčovějších bodů připravované novely lze jistě považovat úvahu o zrušení ingerence soudu ve fázi nařízení exekuce. Je totiž zvažováno, že by exekuce byla zahajována namísto vydáním usnesení o nařízení exekuce exekučním soudem buď obdobným usnesením, které by však vydával soudní exekutor, nebo dokonce bez formálního rozhodnutí o nařízení exekuce samotným exekučním příkazem.

Tato změna by bezesporu naplnila základní cíl připravované novely, totiž odbřemenění exekučních soudů prvního stupně od mechanické agendy spočívající v rozhodování o nařízení exekuce. Na druhou stranu je třeba zdůraznit, že tato do jisté míry skutečně mechanická agenda je prováděna soudy právě z toho důvodu, že soud je subjekt na účastnících exekučního řízení nezávislý a z institucionálního hlediska zajišťuje spravedlivé posouzení podmínek pro nařízení exekuce, jejíž důsledky (zejména inhibitorium majetku povinného) zpravidla představují velmi výrazný zásah do práv účastníků řízení.

Legislativní návrh však jde v úvahách o praktických krocích, které mají za cíl odbřemenění exekučních soudů ještě dále, když dokonce doporučuje zvážit i možnost, že by soudní exekutoři mohli rozhodovat i o takových otázkách, jakými jsou například zastavení exekuce, odklad exekuce,

rozhodnutí o vyloučení věci z exekuce, či rozhodnutí o nákladech exekuce.

Odhlédneme-li od opět jistě v dobré víře míněné úvahy, že exekuční řízení bude rychlejší a tím i efektivnější, pokud se bude většina rozhodnutí systémově koncentrovat u jednoho subjektu, tedy soudního exekutora, je třeba se především velmi pečlivě zamyslet nad otázkou, zda by měla takováto úprava ústavně-právní oporu. Vždyť nejenom Listina základních práv a svobod, ale i Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod garantují právo na spravedlivý proces, přičemž jedním ze základních prvků spravedlivého procesu je i právo na projednání věci nezávislým a nestranným soudem. I přes proklamaci uvedenou v § 2 exekučního řádu o tom, že soudní exekutor vykonává exekuční činnost nezávisle, lze jistě namítat, že v případě, kdy je soudní exekutor ekonomicky zainteresován na výsledku exekučního řízení, může být jeho nestrannost ohrožena.

Kromě výše uvedených návrhů, které se mohou jevit jako problematické však novela počítá i dalšími změnami, které lze hodnotit jednoznačně pozitivně, jako např. zefektivnění exekucí prodejem nemovitostí či zpřesnění právní úpravy střetu exekucí.

Zbývá jen doufat, že před tím než bude střednědobá novela exekučního řádu přijata a stane se součástí právního řádu České republiky, bude v odborných kruzích pečlivě prodiskutována, aby se předešlo případným problémům, které by mohla aplikace nekvalitní právní normy v praxi přinést.

Aleš Eppinger
[WEINHOLD LEGAL](#)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)